

DOUGLAS ADAMS

STOPÁROV
SPRIEVODCA
GALAXIOU

KOMPLETNÉ VYDANIE KULTOVEJ
PÄTDIELNEJ TRILÓGIE

DOUGLAS ADAMS

Stopárov
sprievodca
galaxiou

Kompletné vydanie
päťdielnej trilógie

slovar

Original title:
THE HITCHHIKER'S GUIDE TO THE GALAXY
Copyright © 1979 by Completely
Unexpected Productions Ltd.

Original title:
THE RESTAURANT AT THE END OF THE UNIVERSE
Copyright © 1980 by Completely
Unexpected Productions Ltd.

Original title: LIFE, THE UNIVERSE AND EVERYTHING
Copyright © 1982 by Completely
Unexpected Productions Ltd.

Original title:
SO LONG, AND THANKS FOR ALL THE FISH
Copyright © 1984 by Serious Productions Ltd.

Original title: MOSTLY HARMLESS
Copyright © 1992 by Serious Productions Ltd.

Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o.,
Bratislava 2016
Translation © Patrick Frank 2004, 2005, 2014, 2016

ISBN 978-80-556-2356-6

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy sa nesmie reprodukovať ani šíriť v nijakej forme, žiadnymi prostriedkami, ani elektronickými, ani mechanickými a ani vo forme fotokópií, nahrávok, ani prostredníctvom súčasného a ani budúceho informačného systému a podobne, bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

OBSAH

Stopárov sprievodca galaxiou	5
Reštaurácia na konci vesmíru	195
Život, vesmír a všetko	409
Zbohom a ďakujeme za ryby	621
Zväčša neškodná	797

Stopárov sprievodca galaxiou

Jonnyemu Brockovi, Clare Gorstovej
a všetkým ostatným Arlingtončanom za čaj,
pochopenie a pohovku

Hlboko v nezmapovaných zákutiach absolútne nezaujímavého konca Západnej špirály galaxie leží jedno malé, fádne slnko.

Zhruba vo vzdialenosti stopäťdesiat miliónov kilometrov od neho obieha totálne nepodstatná malá modrozelená planéta, osídlená tvormi pochádzajúcimi z opíc, ktoré sú tak úžasne primitívne, že si dodnes myslia, že digitálne hodinky sú celkom fajn nápad.

Problém tej planéty spočíva – či skôr spočíval – v tomto: Veľká časť jej obyvateľov bola väčšinu času dosť nešťastná. Na vyriešenie tohto problému bolo navrhovaných veľa východísk, no väčšina z nich sa do veľkej miery týkala pohybu malých zelených papierov, čo je samo osebe čudné, pretože tie papieričky koniec koncov nešťastné neboli.

Takže problém ostával nevyriešený. Veľa ľudí sa správalo hnusne a väčšina bola nešťastná, dokonca aj tí s digitálnymi hodinami.

Potom, v jeden štvrtok, takmer dvetisíc rokov po dni, keď jedného človeka pribili na kríž, pretože presviedčal ostatných, aké milé by bolo správať sa k sebe pre zmenu slušne, si istá dievčina v jednej malej kaviarni v Rickmansworthe náhle uvedomila, v čom bola celý čas chyba. Znenazdajky úplne jasne vedela, ako sa dá zo sveta spraviť fajnové miesto plné šťastia. Tentoraz to sedelo dokonale a mohlo to fungovať aj bez toho, aby kohokoľvek na niečo pribíjali.

Bohužiaľ, kým sa stihla dostať k telefónu, aby o svojom neuveriteľnom objave niekomu povedala, došlo k hlúpej katastrofe, a jej myšlienka sa navždy stratila.

Toto nie je príbeh o tej dievčine.

Je to príbeh o tej hroznej, hlúpej katastrofe a niektorých jej dôsledkoch.

Je to aj príbeh o knihe s názvom Stopárov sprievodca galaxiou – knihe, ktorá nie je zo Zeme, nikdy na nej nebola vydaná a žiadny z pozemšťanov o nej v živote nepočul.

Aj tak je však veľmi pozoruhodná. Vlastne je najpozoruhodnejšia zo všetkých publikácií, aké kedy vyšli v mamutích vydavateľských domoch na Urse Minor – o ktorých takisto žiadny pozemšťan v živote nepočul.

Nielenže je absolútne pozoruhodná, ale navyše aj úspešná – svojou obľúbenosťou prevyšuje Nebeskú príručku domáceho lekárstva, predáva sa lepšie ako Päťdesiattri ďalších vecí, ktoré sa dajú robiť v bezťažovom stave a je kontroverznejšia než trilógia filozofických bestsellerov Úlona Kolufida Kde sa Boh pomýlil, Niektoré ďalšie Božie omyly a Kto je vlastne ten Boh?

Vo viacerých ležérnejších civilizáciách na Vonkajšom východnom prstenci galaxie už Stopárov sprievodca galaxiou nahradil slávnú Galaktickú encyklopédiu ako štandardný zdroj poznatkov a múdrosti. Má síce viacero nedostatkov a obsahuje množstvo vymyslených alebo prinajmenšom veľmi nepresných informácií, no na rozdiel od staršej, poctivejšie vypracovanej encyklopédie ponúka dve nesporné výhody.

Po prvé, je trochu lacnejší, a po druhé, na obale má veľký, priateľsky pôsobiaci nápis NEPODLIEHAJTE PANIKE.

Príbeh toho hrozného, hlúpeho štvrťka, jeho následkov a toho, ako sa neoddeliteľne spojili s touto pozoruhodnou knihou, sa začína veľmi jednoducho.

Začína sa domom.

1

Dom sa nachádzal na miernej vyvýšenine tesne pred koncom dediny. Stál tam osamotene, s výhľadom na úrodné pláne juhozápadného Anglicka. Rozhodne to nebola nijaká pozoruhodná stavba – mal asi tridsať rokov, bol nízky, hranatý, s tehlovými stenami a štyrmi oknami, ktoré svojimi proporciami a rozložením viac-menej presne nelahodili ľudskému oku.

Jediný človek, pre ktorého ten dom znamenal niečo výnimočné, bol Arthur Dent, a aj to len preto, lebo v ňom čírou náhodou býval. Žil v ňom už asi tri roky. Prestaľoval sa doň z Londýna, aby už nebol taký nervózny a podráždený. Aj on mal okolo tridsiatky, bol vysoký, s tmavými vlasmi a neprestajne tak trochu napätý. Najviac ho znepokojovalo, že sa ho ľudia neprestajne pýtali, kvôli čomu sa tak znepokojuje. Pracoval v miestnej rozhlasovej stanici, čo – ako neustále opakoval priateľom – bolo oveľa zaujímavejšie, než si zrejme myslia. Mal pravdu. Väčšina jeho priateľov totiž pracovala v reklame.

V stredu večer husto pršalo, ulica bola plná vody a blata, no vo štvrtok celý Arthurov dom zaplavili jasné slnečné lúče. Ukázalo sa, že to má byť naposledy.

Arthur ešte celkom nezaregistroval, že miestna rada plánuje jeho dom zbúrať a namiesto neho postaviť nový diaľničný obchvat.

Vo štvrtok o ôsmej ráno sa Arthur necítil bohvieako dobre. Sťažka sa prebudil, vstal z postele, s kalným pohľadom sa chvíľu motal po spálni, otvoril okno, uvidel buldozér, našiel papuču a odšuchtal sa umyť do kúpeľne.

Kefka, na ňu pasta - a je to. Teraz šúchať. Zrkadlo na holenie - obrátené k plafónu. Napravil ho. Na sekundu sa v ňom mihol druhý buldozér, stojaci za oknom kúpeľne. Keď malo správnu polohu, odrážalo Arthurovo strnisko. Oholil sa, umyl, utrel a odšuchtal sa do kuchyne nájsť si niečo chutné do úst.

Kanvica, zásuvka, chladnička, mlieko, káva. Zívnutie.

Slovo *buldozér* mu putovalo hlavou, hľadajúc niečo, s čím by sa mohlo spojiť.

Buldozér za oknom kuchyne bol dosť veľký.

Uprene sa naň zahľadel.

Žltý, pomyslel si a šiel sa do spálne obliecť.

Cestou sa zastavil v kúpeľni vypiť si veľký pohár vody a po ňom ešte jeden. Začínal mať podozrenie, že je po opici. Ale z čoho? Vari včera v noci pil? Muselo to byť niečo také. V zrkadle sa čosi mihlo. Žltý, pomyslel si a pokračoval v ceste do spálne.

Zamyslene sa zastavil. Krčma, pomyslel si. No jasné, krčma! Začínal si nejasne spomínať, aký bol nahnevaný kvôli čomusi, čo mu v tej chvíli pripadalo dôležité. Vysvetľoval to ľuďom, a zrejme dosť obširne, pretože si zo všetkého najjasnejšie vybavoval ich sklené pohľady. Nejak sa to týkalo toho nového obchvatu, o ktorom sa práve dozvedel. Rokovalo sa o ňom už celé mesiace, ibaže o tom nik nevedel. Trápne. Opäť sa zhlboka napil. Nejak sa to vyrieši, povedal si. Kto by už chcel nejaký obchvat? Rada sa nemá absolútne o čo oprieť. Nejak sa to vyrieši.

Bože, ale ako sa kvôli tomu doriadil! Pozrel na seba do zrkadla a vyplazil jazyk. Žltý, pomyslel si. Slovo *žltý* mu putovalo hlavou, hľadajúc niečo, s čím by sa mohlo spojiť.

O pätnásť sekúnd už ležal pred domom v ceste ozrutnému žltému buldozéro, čo sa valil po záhradnej cestičke.

Pán L. Prosser bol – ako sa vraví – tiež len človek. Inými slovami, patril k dvojnohým bytosťami na báze uhlíka, pochádzajúcim z opíc. Presnejšie povedané, bol to obézny, ošumelý štyridsiatnik, zamestnaný ako pracovník miestnej rady. Nevedel to, no zhodou okolností bol aj priamym potomkom Džingischána po meči, hoci generácie miešania génov spôsobili, že by ste na ňom nenašli nijaké viditeľné mongolské črty. Jediné, čo mu po slávnom predkovi ostalo, bol rozložitý pupok a slabosť pre malé baranice.

Rozhodne to nebol nijaký udatný bojovník. V skutočnosti bol skôr nervózny a ustráchaný. Dnes to platilo dvojnásobne, pretože mu čosi vážne zaškripalo pri práci, momentálne pri odstraňovaní domu Arthura Denta, skôr než zapadne slnko.

„No tak, pán Dent,“ povedal, „sám viete, že nemôžete vyhrať. Nemôžete vylihovať pred buldozéro do nekonečna.“ Pokúsil sa pritom metať blesky očami, tie to však jednoducho odmietali.

Arthur sa v bahne čvachtavo obrátil jeho smerom.

„Naozaj?“ odsekol. „Uvidíme, kto skôr zhrdzavie.“

„Bohužiaľ, budete to musieť akceptovať.“ Pán Prosser podvedome zatočil chľapatou čiapkou. „Tento obchvat sa musí postaviť, a aj sa postaví!“

„Tak toto počujem prvý raz,“ skúsil Arthur. „Prečo sa musí postaviť?“

Prosser mu chvíľu hrozil prstom, potom s tým prestal a spustil ruku k telu.

„Ako to myslíte, že prečo?“ spýtal sa. „Je to diaľničný obchvat a tie sa budovať musia.“

Diaľničné obchvaty sú stavby umožňujúce ľuďom rútiť sa veľkou rýchlosťou z bodu A do bodu B, zatiaľ čo iní sa rovnako rýchlo rútiť z bodu B do bodu A. Tí, čo žijú v bode C, nachádzajúcom sa niekde uprostred prvých dvoch, často uvažujú, čo je na bode A také úžasné, že sa doň ponáhľajú toľko ľudí z bodu B, a naopak, čo je také super na bode B, že doň fičia všetci z bodu A. Často si v duchu želajú, aby sa už ostatní konečne rozhodli, kde vlastne chcú byť, a pekne tam ostali.

Pán Prosser túžil byť v bode D, ktorý sa nenachádzal na žiadnom konkrétnom mieste. Bol to jednoducho akýkoľvek pekný bod ďaleko od bodov A, B a C. V tomto bode by si kúpil útulnú chalúпку, zavesil nad dvere dve sekery a trávil príjemné chvíle v bode E, ktorým by bola najbližšia krčmička. Manželka, pravdaže, chcela ťahavé ruže, ale on dával prednosť sekerám. Nevedel prečo. Jednoducho sa mu páčili. Teraz sa však naňho pohrdavo uškrňali vodiči buldozéro a on sa trápne červenal.

Prestúpil z nohy na nohu, na oboch to však bolo rovnako nepohodlné. Niektorí tu bol nepochoybne hrozne neschopný a jemu ostávalo len zbožné želanie, aby to nebol práve on.

„Mali ste plné právo podať v príslušnom čase akýkoľvek návrh či sťažnosť, to predsa viete,“ povedal Dentovi.

„V príslušnom čase?“ vybuchol Arthur. „V príslušnom čase? Prvý raz som sa o tom dozvedel, keď sa tu včera objavil akýsi váš zamestnanec. Myslel som, že prišiel umyť okná, ale on vravel, že

nie – vraj mi prišiel zbúrať dom. Pravdaže, nepovedal to rovno. Najprv pretrel pár okien a zinkasoval päť libier. Až potom mi to prezradil.“

„Ale, no tak, pán Dent! Plány boli celých šesť mesiacov sprístupnené verejnosti na našom plánovacom oddelení.“

„Ach, áno! Len čo som sa o tom včera poobede dozvedel, hneď som tam šiel. Nedá sa povedať, že by ste sa išli pretrhnúť, aby ste na ne upozornili, nemám pravdu? Myslím tým, že by ste o nich niekomu povedali, alebo niečo podobné.“

„Ale boli zverejnené...“

„Zverejnené? Nakoniec som ich musel hľadať dolu v pivnici.“

„Tam je naše oddelenie pre zverejňovanie.“

„S baterkou.“

„No... Asi nám odišla elektrina.“

„A zobrala so sebou aj schody.“

„Dobre, ale nakoniec ste ten oznam našli, no nie?“

„Áno,“ odvetil Arthur. „Našiel. Bol sprístupnený na spodku zamknutej registračky strčenej v pokazenom WC s nápisom POZOR LEOPARD! na dverách.“

Nad hlavou im prešiel mrak. Jeho tieň dopadol na Arthura Denta, opierajúceho sa o lakeť v studenom blate, aj na jeho dom. Pán Prosser sa naň zamračene pozrel.

„Aj tak to nie je bohvieaký pekný dom,“ nadhodil.

„Je mi ľúto, ale mne sa páči.“

„Bude sa vám páčiť aj nový obchvat.“

„Prestaňte, dobre?“ zavrčal Arthur. „Zavrite zobák, vypadnite a ten prekliaty obchvat si vezmite so sebou. Nemáte sa absolútne o čo oprieť a dobre to viete.“

Prosser niekoľkokrát naprázdno otvoril ústa. Na chvíľu mu hlavu zaplavili desivo lákavé predstavy Arthurovho domu pohlteneho plameňmi a Arthura samého, ako s vreskom vybieha z horiacich trosiek s minimálne tromi poriadnymi kopijami v chrbte. Takéto vízie sa mu objavovali dosť často a bol z nich veľmi nervózny. Chvíľu sa zadrhával, potom sa však rýchlo spamätal.

„Pán Dent,“ spustil oficiózne.

„Zdravíčko. Želáte si?“ zareagoval Arthur.

„Mám pre vás niekoľko holých faktov. Aké škody podľa vás utrpí tento buldozér, ak ho cez vás nechám prejsť?“

„Neviem. Aké?“ spýtal sa Arthur.

„Vôbec žiadne,“ odvetil Prosser a odpochoval, nervózne premýšľajúc, prečo má v hlave tisíc chlpatých jazdcov, ktorí naňho vulgárne pokrikujú.

Zaujímavou zhodou okolností slová *vôbec žiadne* dokonale vystihujú aj podozrenie, ktoré potomok opíc Arthur Dent prechovával vo vzťahu k tomu, že jeden z jeho najbližších priateľov nepochádza z opice ani z Guildfordu, ako zvyčajne tvrdil, ale z malej planéty kdesi v okolí Betelgeuze.

Arthurovi Dentovi by niečo také ani vo sne nenapadlo.

Tento priateľ dorazil na Zem pred nejakými pätnástimi rokmi a tvrdo pracoval na tom, aby zapadol do pozemskej spoločnosti – treba uznať, že vlastne úspešne. Celých pätnásť rokov napríklad predstieral, že je herec bez angažmánu, čo bolo celkom vierohodné.

Urobil však jednu vážnu chybu z neopatrnosti, pretože odflákol prípravný výskum.

Podľa informácií, ktoré zozbieral, sa mu zdalo, že meno Ford Prefect bude na Zemi úplne bežné a nenápadné.

Nebol nápadne vysoký, a hoci mal výrazné črty, ani tie nespôsobili, že by bol nejako podozrivo krásny. Pevné vlasy s hrdzavkastým odtieňom nosil začesané dozadu a pleť na jeho tvári vyzerala, akoby ju niekto neustále ťahal trocha dozadu. Pôsobil mierne podivným dojmom, no len ťažko sa dalo povedať prečo. Možno to bolo tým, že nežmurkal tak často ako ostatní, takže keď ste sa s ním dlhšie rozprávali, začali vám slziť oči. Alebo to možno spôsobil fakt, že jeho úsmev bol trošičku priširoký a vyvolával v ľuďoch nepríjemný pocit, že im každú chvíľu skočí po krku.

Známym zo Zeme pripadal výstredný, no inak neškodný – bohémsky korheľ s trocha neobyčajnými spôsobmi. Často sa napríklad bez pozvania votrel na univerzitný večierok, opil sa až hrôza a začal zosmiešňovať všetkých astrofyzikov, ktorí sa mu dostali do rany, až kým ho nevyhodili.

Inokedy ho zasa pochytila čudná melancholická nálada. Ako zhypnotizovaný hľadel na nebo, kým sa ho niekto nespýtal, čo tam vyzerá. Zakaždým ho to na sekundu zaskočilo, zatváril sa previnilo, potom sa však zasa rýchlo uvoľnil a na tvári sa mu opäť objavil ten jeho široký úsmev.

„Len sa tak obzerám po lietajúcich tanieroch,“ vtipkoval a všetci sa smiali, pýtajúc sa ho, aké konkrétne ho zaujímajú.

„Zelené!“ odvetil s trpkým úšľabkom, chvíľu sa nekontrolovane smial a hneď nato vtrhol do najbližšieho baru, aby tam zaplatil astronomický počet rúnd.

Väčšinou sa to nekončilo dobre. Ford sa opil do nemoty, stiahol sa do kúta s nejakým dievčaťom a s ťažkým jazykom sa snažil vysvetliť, že na farbe tých tanierov zasa až tak nezáleží.

Keď sa potom napoly v bezvedomí tackal domov, často sa pýtal policajtov, či nevedia, kadiaľ sa ide na Betelgeuze. Tí mu zvyčajne vraveli niečo v zmysle: „Nemyslíte, že je už načase ísť domov?“

Zakaždým im odpovedal rovnako: „Veď práve o to sa snažím!“

Vo chvíľach, keď zamyslene hľadel na oblohu, v skutočnosti vyzeral akýkoľvek lietajúci tanier. Zelenú farbu spomínal len preto, lebo ju odnepamäti používali betelgeuzskí špecialisti na prieskum trhu.

Ford Prefect si jednoducho zúfalo želal, aby už konečne priletel nejaký lietajúci tanier, pretože vedel, ako takéto plavidlo prinútiť, aby sa priblížilo a prijalo ho na palubu. Vedel, ako možno vidieť krásy vesmíru za menej ako tridsať altairských dolárov denne.

V skutočnosti bol totiž terénny prieskumník spomínanej pozoruhodnej knihy *Stopárov sprievodca galaxiou*.

Ludia sú neuveriteľne prispôsobivé tvory, takže do obeda sa dianie okolo Arthurovho domu ustálilo do zabehanej rutiny. Dentovou všeobecne akceptovanou úlohou bolo ležať v mľaskavom bahne a občas sa dožadovať právnika, matky alebo dobrej knihy. Úlohou pána Prosera bolo podpichovať ho prejavmi typu „Je to pre vyššie dobro“, „Pokrok nezastavíš“ či „Aj mne raz zbúrali dom a netrúpi ma to“ a prekladať ich množstvom ďalších prostriedkov na presvedčanie a zastráňovanie. Šoféri buldozérorov sa zasa chopili svojej úlohy vysedávať

naokolo, popíjať kávu a špekulovať, či by sa na túto situáciu nedali aplikovať odborárske predpisy, aby z nej vytrieskali aspoň nejaké drobné.

Zem pomaly putovala po svojej obežnej dráhe.

Slnko začínalo vysúšať blato, v ktorom Arthur ležal.

Opäť naňho dopadol tieň.

„Ahoj, Arthur,“ ozvalo sa zhora.

Zdvihol hlavu, prižmúril oči pred slnkom a prekvapene zistil, že nad ním stojí Ford Prefect.

„Ford! Ahoj! Ako sa máš?“

„Ujde to. Počuj, máš veľa práce?“

„Či vraj mám veľa práce!“ vyprskol Arthur. „No, vieš, len si tu tak vylihujem pred buldozérmi, ak by som to totiž nerobil, zbúrali by mi dom, ale inak... Vlastne ani nie. Prečo?“

Na Betelgeuze nepoznajú sarkazmus a Ford Prefect ho z tohto dôvodu často nerozoznal, najmä ak sa nesústredil. „Dobre,“ vyhlásil. „Môžeme sa ísť niekam v pokoji porozprávať?“

„Čože?“ zvolal Arthur.

Ford ho niekoľko sekúnd ignoroval, hľadiac na nebo ako zajac, čo sa chce nechať prejsť autom. Potom si k nemu prudko čupol.

„Musíme sa porozprávať,“ šepol naliehavo.

„Fajn,“ prikývol Arthur. „Hovor.“

„A napiť,“ dodal Ford. „Je životne dôležité, aby sme sa porozprávali a napili, a to hneď. Pôjdeme v dedine do krčmy.“

Opäť pozrel na nebo so zmesou nervozity a očakávania.

„Ty si to ešte nepochopil?“ Arthur zlostne ukázal na Prossera. „Ten chlap mi chce zbúrať dom!“

Ford si ho nechápavo premeral.

„Ale to môže spraviť, aj kým tu nebudeš, no nie?“ nadhodil.

„Lenže ja nechcem, aby to spravil!“

„Aha.“

„Čo je to dnes s tebou, Ford?“

„Nič. Nič so mnou nie je. Dobre ma počúvaj – musím ti povedať najdôležitejšiu vec, akú si v živote počul. Musím ti ju povedať hneď teraz, ale nie tu. Pôjdeme do krčmy U paholka.“

„Ale prečo?“

„Pretože sa potrebuješ poriadne napiť.“

Ford mu uprene hľadel do očí a Arthur s prekvapením zistil, že jeho odhodlanie rýchlo poľavuje. Netušil totiž, že Prefect s ním hrá starú pijanskú hru, ktorú sa naučil vo vesmírnych prístavoch okolo pásu mandranitových baní v hviezdnom systéme Orion Beta. Trocha sa podobala pozemskej hre s názvom „Indiánsky zápas“ a hrala sa takto:

Dvaja súťažiaci sa posadili oproti sebe k stolu a postavili pred seba prázdne poháre. Medzi ne sa umiestnila fľaša Dänksovky (zvečnenej v prastarej baníckej piesni: „Hej, už mi nelej tú starú Dänksovku. / Nie, už ani kvapku Dänksovky, / lebo sa mi mozog upraží, / jazyk sa pustí na špacír, / oči mi vyskočia a skapem ako pes. / Tak ešte nalej tej starej, / dobrej Dänksovky.“).

Obaja sústredili všetku silu vôle na to, aby fľašu naklonili k súperovmu poháru a naplnili ho liehovinou. Keď sa im to podarilo, súper ju musel vypiť.

Nato sa fľaša doliala a hra sa začala odznova. A tak ďalej.

Keď ste začali prehrávať, bolo pravdepodobné, že v tom budete pokračovať, pretože jedným z účinkov Dänksovky je oslabovanie telekinetických schopností.

Keď sa skonzumovalo vopred stanovené množstvo špiritusu, porazený musel podstúpiť

to, o čo sa hralo. Zvyčajne išlo o úlohu obscénne biologickej povahy.

Ford Prefect zväčša hral tak, aby prehral.

Ford stále uprene hľadel na Arthura, ktorý nadobúdala dojem, že možno naozaj chce ísť do krčmy U paholka.

„Ale čo môj dom?“ opýtal sa žalostne.

Ford pozrel po Prosserovi a náhle mu napadla zlomyseľná myšlienka.

„On ti chce zbúrať dom?“

„Áno a na jeho mieste chce postaviť...“

„To ale nemôže, pretože mu ležíš pred buldozénom, však?“

„Áno a...“

„Určite sa nejako dohodneme,“ vyhlásil Ford. „Prepáčte!“ zavolať opačným smerom.

Pán Prosser (ktorý sa práve hádal s hovorcom šoférov buldozénov o to, či Arthur Dent predstavuje zdravotné riziko, a ak áno, koľko by mali dostať navyše) sa obzrel a s prekvapením a miernymi obavami zistil, že Arthur má spoločnosť.

„Áno! Prosím?“ zavolať naspäť. „Vari už pán Dent prišiel k rozumu?“

„Mohli by sme predbežne predpokladať, že nie?“ spýtal sa ho Ford.

„Hm,“ vzdychol si Prosser.

„A mohli by sme predpokladať,“ pokračoval Ford, „že tu ostane celý deň?“

„No a?“

„Takže všetci vaši ľudia tu budú celý deň len tak postávať a nič nerobiť?“

„Aj to sa môže stať...“

„Nuž, ak ste sa už zmierili s tým, že nebude nič robiť, nepotrebuje, aby pred vami skutočne aj ležal, no nie?“

„Čože?“

„Vlastne ho tu nepotrebuje,“ zopakoval Ford stručnejšie.

Prosser sa nad tým zamyslel.

„Nuž, nie... Nie ako takého...“ jachtal. „Vlastne ho tak celkom nepotrebuje...“ Už sa začínal báť. Zdalo sa mu totiž, že jeden z nich má akúsi zvrátenú logiku.

Ford ho presviedčal ďalej. „Takže, ak by ste to jednoducho brali tak, že tu skutočne leží, potom by som si s ním mohol odskočiť na pol hodiny do krčmy. Čo vy na to?“

Prosserovi to pripadalo totálne strelené.

„To znie veľmi rozumne,“ povedal upokojujúcim hlasom, premýšľajúc, koho sa vlastne snaží upokojiť.

„A keby ste sa aj vy chceli neskôr zastaviť na pivko,“ pokračoval Ford, „my to tu zasa vezme-me za vás.“

„Ďakujem veľmi pekne,“ odvetil Prosser, ktorý už naozaj nevedel, ako to zahrať. „Veľmi pekne vám ďakujem, je to od vás naozaj milé...“ Zamračil sa, usmial sa, pokúsil sa spraviť oboje naraz, no nepodarilo sa mu to, a tak len chytil svoju chlpatú čiapku a poriadnejšie si ju narazil na hlavu. Mohol iba odhadovať, či vyhral, alebo prehral.

„Takže,“ navrhol Ford, „keby ste boli taký dobrý, prišli sem a ľahli si...“

„Čože?“ zvolal Prosser.

„Aha, prepáčte,“ ospravedlňoval sa Ford. „Asi som sa nevyjadril dosť jasne. Nieкто si musí ľahnúť pred buldozéry, no nie? Inak by im nič nebránilo prevalcovať dom pána Denta, však?“

„Čože?“ zvolal Prosser znova.

„Je to celkom jednoduché,“ povedal Ford. „Môj klient, pán Dent, vraví, že sa z tohto bahna

zdvihne len za podmienky, že prídete sem a vezmete to zaňho.“

„O čom to hovoríš?“ spýtal sa Arthur, no Ford ho štychol špičkou topánky, aby bol ticho.

„Vy odo mňa chcete,“ začal Prosser rekapitulovať novú myšlienku, „aby som si tam ľahol...“

„Áno.“

„Pred buldozér?“

„Áno.“

„Namiesto pána Denta.“

„Áno.“

„Do blata.“

„Presne, ako vravíte. Do blata.“

Len čo si Prosser uvedomil, že v podstate nakoniec predsa prehral, bolo mu, akoby mu z pliec sňali ťažké bremeno. Takýto svet už predsa len poznal. Vzdychol si.

„A vy na oplátku vezmete pána Denta dolu do krčmy?“

„Presne tak,“ prikývol Ford. „Lepšie ste to ani nemohli vystihnúť.“

Prosser urobil niekoľko nervózných krokov ich smerom, potom však zastal.

„Sľubujete?“ spýtal sa.

„Sľubujem,“ odvetil Ford a obrátil sa k Arthurovi.

„Poď,“ povedal mu. „Vstávaj, nech si tam môže ľahnúť miesto teba.“

Arthur sa postavil. Mal pocit, že sa mu to azda len sníva.

Ford kývol na Prossera, ktorý si smutne, neohrabane ľahol do bahna. Aj on mal pocit, že celý jeho život je čosi ako sen, a občas uvažoval, komu sa asi sníva a či sa mu páči. Blato mu rýchlo obalilo zadok aj ramená a natieklo mu do topánok.

Ford si ho prísne premeral.

„A žiadne podvody, jasné? Nie že sa pokúsíte zbúrať dom pána Denta, kým tu nebude!“

„Už samotná myšlienka na niečo také,“ zavrčal Prosser, „ani nezačala špekulovať o tom,“ pokračoval, hľadajúc si pohodlnejšiu polohu v bahne, „že by mi teoreticky mohla skrsnúť v hlave.“

Potom zazrel, ako sa k nemu blíži odborový predák šoférov buldozérovo, spustil hlavu na hrud' a zavrel oči. V duchu sa snažil rýchlo si pripraviť argumenty, dokazujúce, že ani on nepredstavuje nijaké zdravotné riziko. Sám si tým zďaleka nebol istý - v hlave mal samý rev, dupot koní, dym a pach krvi. Zažíval to zakaždým, keď sa cítil mizerne alebo ponížene, a nikdy si to nedokázal celkom vysvetliť. Vo vyššej dimenzii, o ktorej nevieme ani prd, reval od hnevu Džingischán, no Prosser sa len trochu zachvel a zafňukal. Pod privretými viečkami ho začali štípať slzy. Byrokratické zádrhy, zlostní muži ležiaci v blate, nepochopiteľní neznámi, čo mu prinášajú nepredstaviteľné poníženia, a neidentifikovaná armáda jazdcov na koňoch v jeho hlave - to je ale deň!

Bol to naozaj tvrdý deň. Ford Prefect vedel, že momentálne je úplne jedno, či Arthurovo dom zbúrajú, alebo nie.

Arthura však obavy neopúšťali.

„Ale môžeme mu veriť?“ spýtal sa.

„Ja osobne by som mu veril až do konca sveta,“ odvetil Ford.

„No jasné,“ namietol Arthur, „a to je dokedy?“

„Asi dvanásť minút odteraz,“ vyhlásil Ford.

„Pod'. Musím sa napiť.“